

889.159

214

ΘΡΑΣΥΒ. Η. ΣΤΑΥΡΑΚΗ

Τὰ Μαλάβαδρα

(Ποιήματα)

ΗΡΑΚΛΕΙΟ-ΚΡΗΤΗΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΡΜΟΝ ΠΑΤΡΙΩΤΗΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΝ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΓΕΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΗΝ ΚΡΗΤΗΣ
Κ^{ΟΝ} ΜΠΟΤΗΝ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΝ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΑΝΟΔΩ ΤΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 - ΧΑΝΙΩΝ -
 Αρ. Δοκ. 431219
 Χρονολ. Εισαγ. 23-11-76
 ΕΙΣΔΟΧΑΤΑ 247,159 / 70

ΘΡΑΣΥΒ. Ν. ΣΤΑΥΡΑΚΗ

*Δὸν Μανδουλιὸν τῶν Ἐπεινῶν κ.
 κ. Μωρολοζῶν*

*Μ' ἀγαπῶν κ' ἐυχρίνον
 Ἰ. Σταυράκης*

ΤΑ ΜΑΛΑΒΑΘΡΑ

Ἄλλοι ἀπὸ τέρψεις χάνονται, ἄλλοι ἀπὸ σπουδῆ, ἄλλοι ἀπὸ μόχθους φθείρονται, ἄλλοι ἀπὸ πλήρη ἀπλή, ἄλλοι ἀπ' ἀρρώστια, ἄλλοι ἀπὸ τρέλλα, κ' ἄλλοι ἀπὸ τῆς καρδιάς τὸ μαρασμὸ ἢ τὸ σπάσιμο.

ΜΠΑΪΡΟΝ (ΜΑΝΦΡΕΝΤ)

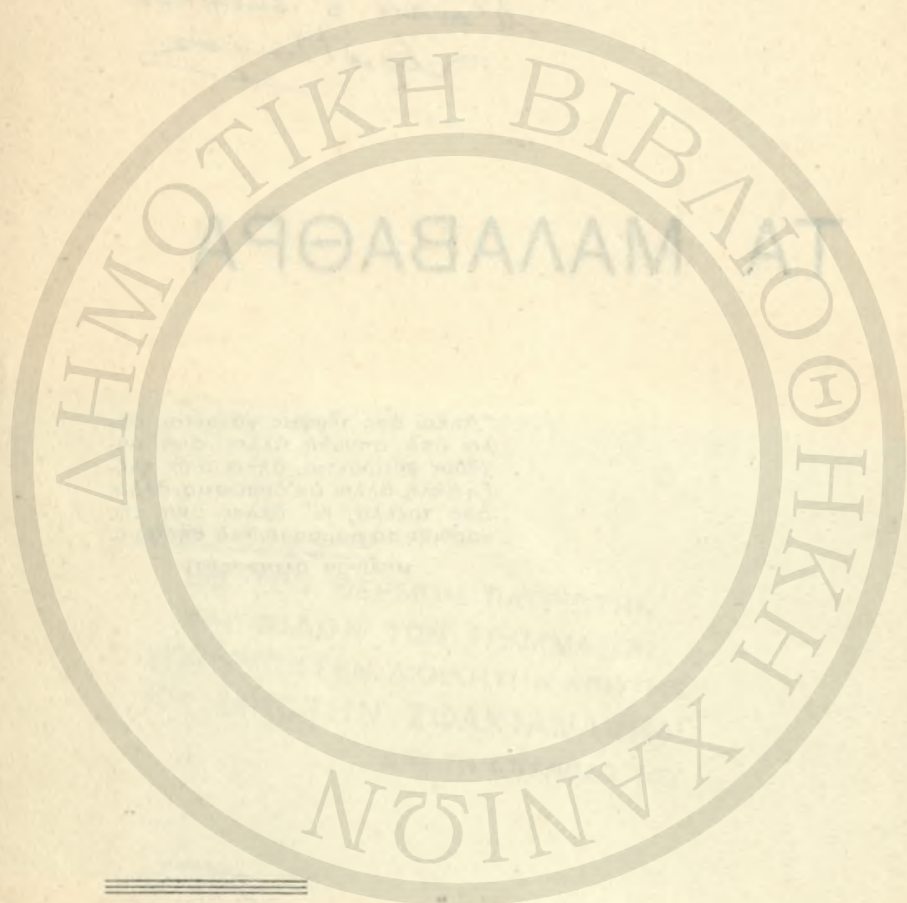
1938

88P.159

57A

ΒΡΑΣΙΛ Μ. ΣΤΑΥΡΑΚΗ

=====
 ΤΥΠΩΘΗΚΕ
 ΣΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
 ΝΙΚ. ΑΛΙΚΙΩΤΗ
 ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΚΡΗΤΗΣ
 =====

8891

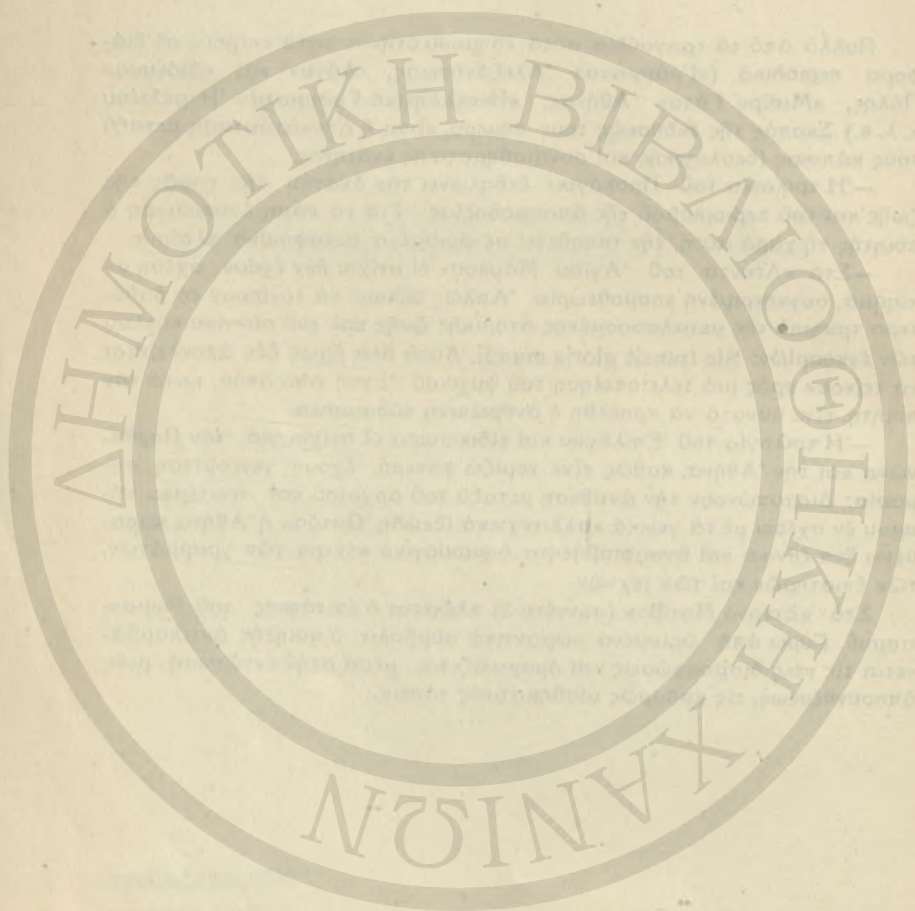
Πολλά ἀπὸ τὰ τραγούδια αὐτὰ ἐδημοσιεύτηκαν κατὰ καιροὺς σὲ διάφορα περιοδικὰ («Γράμματα» Ἀλεξάνδρειας, «Λόγος» καὶ «Διόνυσος» Πόλης, «Μαῦρο Γάτο» Ἀθήνας, «Νεοελληνικά Γράμματα» Ἡρακλείου κ. λ. π.) Σκοπὸς τῆς ἐκδόσεώς τους σήμερον, εἶναι ἡ ἀποκατάσταση μεταξύ τους κάποιας ἰδεολογικῆς καὶ συναισθηματικῆς ἐνότητος.

— Ἡ τριλογία τοῦ Προλόγου ἐκδηλώνει τὴν ἀνάγκη τῆς χαρᾶς τῆς ζωῆς καὶ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀπαισιοδοξίας. Γιὰ νὰ κάμῃ ἐντονώτερον ὁ ποιητὴς τὴν χαρὰ αὐτῆ, τὴν τοποθετεῖ σὲ ὀρισμένα μεταφυσικὰ πλαίσια.

— Στὸ «Λέοντα τοῦ Ἁγίου Μάρκου» οἱ στίχοι δὲν ἔχουν σχέση με καμμίαν, συγκεκριμένην κοσμοθεωρίαν. Ἀπλῶς θέλουσι νὰ τονίσουν τὸ βαθύτερον πραγματικὸν τῆς μεταλασσομένης ἀτομικῆς ζωῆς καὶ τοῦ αἰωνίου κύκλου τῶν ἐγκοσμίων: Sic transit gloria mundi. Αὐτὰ ὅλα ὁμῶς δὲν ἀποκλείεται νὰ τείνουν πρὸς μιὰ τελειοποίησιν τοῦ ψυχικοῦ Ἐγῶ, ἀπὸ ὅπου, κατὰ τὸν ποιητὴν, εἶναι δυνατόν νὰ προέλθῃ ἡ ἀνθρώπινον εὐδαιμονία.

— Ἡ τριλογία τοῦ Ἐπιλόγου καὶ εἰδικώτερα οἱ στίχοι γιὰ τὸν Παρθενῶνα καὶ τὴν Ἀθήναν, καθὼς εἶναι νομίζω φανερόν, ἔχουν γενικώτερον σημασίαν: Διατυπώνουν τὴν ἀντίθεσιν μεταξύ τοῦ ἀρχαίου καὶ νεωτέρου κόσμου ἐν σχέσει μετὰ τὰ γενικὰ καλλιτεχνικὰ ἰδεώδη. Ὡστόσο ἡ Ἀθήνα παραμένει ἕνα ἔθνικόν καὶ ἀναμφισβήτητον δημιουργικὸν κέντρο τῶν γραμμάτων, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν.

Στὸ «Στερνὸ Μοτίβο» (σοννέτο 2) πλέκεται ὁ ἐπιτάφιος τοῦ Ρωμαντισμοῦ. Γύρω ἀπὸ ὀρισμένα ρωμαντικὰ σύμβολα, ὁ ποιητὴς ἀντιλαμβάνεται τὶς νέας διαμορφώσεις καὶ δραματίζεται μέσα στὴν ἐντύπωσιν μιᾶς ἀποσυνθέσεως, τὶς καθαρῶς αἰσθηματικὰς τάσεις.

ΜΙΑ ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΣΑΝ ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αιώνια τώρα ή φλόγα ή λυπημένη
στά στήθη σου τ' άκοίμητου κεριοῦ,
Καλόγρησά, πού θωρείς άκουμπισμένη
στό παραθύρι του μοναστηριού.

Μέσ' τή χαρά τήν κρύφια, τής γαλήνης,
στό γλυκασμό τής φεγγαροβραδιάς,
μέ πόση λύπη δέ θά ξεδιαλύνης
τή μοῖρα τής άνέρωτης καρδιάς!

Τό δρόμο θ' άντικρύσης τό σβυσμένο
στό σπίτι πού όδηγᾶ τό ιερό,
πού εἶδες τό πρώτο φῶς τό μαγεμένο
καί γέλασες στῶν πόθων τό χορό.

Ξανά θά νοιώσης σάν άχνή τρεμούλα
τής πρώτης ήδονής τούς θείους παλμούς.
Θά τρέξης πάλι άξένοιαστη παιδούλα
στοῦ ἔρωτα τούς όνειροπαρμούς.

Ἄλιμονό σου—μαύρη άνατριχίλα—
άργά, πολύ άργά μετανοεῖς.
Ἄκουσε πῶς θροεῖ μέσα στά φύλλα
ό θρήνος τής χαμένης σου ζωής.

INTERMEDIO

Πίστη στήν τύχη, άγάπη στά γραμμένα
τό άρχαῖο βιβλίο διαλαλεῖ· ό σοφός.
Ἄφῃστε τᾶ ρητά τᾶ μολεμένα,
τά ρόδα πού δέν πίνουνε τό φῶς.

Στρατί σας τό πλατύ τό μονοπάτι
γεμάτο φουντωμένες πασχαλιές,
πού φθάνει σέ γελούμενο παλάτι,
σέ περιβόλι μέ χρυσές μηλιές.

Σκοπός σας: Τῆς ζωῆς τὸ παραμυθὶ
 ἀνάβρυσμα ἡδονικοῦ σπασμοῦ,
 Στοχαστικὴ συντρόφισσα καὶ λήθη
 ἢ μακρυνὴ φωνὴ τοῦ σαρκασμοῦ,

πού λέει: Ἀνθρώποι πρὸς ἐμένα ἔλατε,
 τὴ ρήγισσα κι ἀφέντρα τῆς στιγμῆς,
 πού κάνει αἰώνιο τ' ὄ,τι ἐσεῖς τρυγᾶτε
 ἀβέβαιο στὸ διάβα τῆς ὀρμῆς—

πού ἐλπίδες σπέρνει—τρόμους γαληνεύει
 κι' ὄλα τὰ φέγγει σάμπως λυτρωμὸς,
 καὶ μέσ' σὲ μάταια ὀράματα δὲ ρεῦει.
 Ἐδῶ ἡ ζωὴ, ὁ θάνατος χαμὸς!

Καὶ τώρα Ἐοῦ—ἀστόχαστο κοράσι
 μὲ τῶν καημῶν τὰ χιόνια στὰ μαλλιά,
 τοῦ χείλου σου τὸ ξέχρωμο κεράσι
 πού μιὰ φορὰ διψοῦσε τὰ φιλιὰ.

Καὶ τώρα Ἐσοῦ—στά θάμπη τῶν ὀνειρῶν,
 στῆς νοσταλγίας τ' ἀμίλητα νερά,
 γέρνεις χλωμὴ ἐνῶ φρίσσεις σὲ ζεφύρων
 μιᾶς ἀνοιξῆς τὴν ἄπιαστη χαρά!

Γέρνεις χλωμὴ καὶ μυστικὰ κοιτάζεις
 στὰ βάθη τους μορφές παλληκαριῶν,
 κι ὀλόχαρη γιὰ μιὰ στιγμὴ διαβάζεις
 τοὺς μύθους γαλανῶν καλοκαιριῶν.

Ξάφνου ἀρχινᾷ ἡ καμπάνα νὰ σημαίνη
 καλεῖ σε ὁ σκληρὸς Ἐσπερινός.
 Ἡ προσευχὴ ἄς κυλήσῃ βουρκωμένη
 νὰ κλείσῃ ὁ μαγεμένος οὐρανός.

Ἄβουλη πικροψάλλοντας νὰ θάψῃς
 τοὺς πόθους τῆς ζωῆς Κασσιανή,
 ἢ μὲ βουβὸ παράπονο νὰ κλάψῃς
 σὰ μαύρη Παναγιὰ βυζαντινὴ.

Η ΣΑΡΚΑ

Ίδια με φλόγα, από βαθύ χαρέμι,
(τρόμοι, ὦ τρόμοι!)
ἄστραψε ἡ Σάρκα ὀλόγυμνη
στὴ δημοσιᾷ Σαλώμη.

Λυγώντας τοὺς πυροὺς γοφούς
παιζογελαῖ ὀρθοβύζα,
στά πέπλ' ἀνάμεσα τὰ ἐφτά:
ἐφτά κακῶν τὴ φρίζα.

Κι εἶν' ἡ ματιά της προσταγή,
κι εἶν' ἡ φωνή της θᾶμα,
κι εἶν' ὁ χορός της, τῆς ζωῆς
ἡ λύσσα καὶ τὸ κλᾶμα.

Ἄχνὸ λυώνει στὰ πόδια της
τοῦ πόθου τὸ χρυσάφι,
κι ἂν τοῦ κορμιοῦ της τ' ἄφραστα
ἄδειοι φυλᾶν οἱ τάφοι.

Κι ὄλοι· κι ὁ ἀφέντης ὁ τραχύς,
κι ὁ ἀσκητικὸς ζευγίτης,
δοῦλοι μπρὸς στὴν Ἰσόβη
γητεύτρα μπόρεσὶ της.

Κι ὠχροὶ μεσίτες στὶς γωνιές
γιὰ τ' ἄνομα της λύτρα,
τὸ πνέμα τ' ἀπολέμητο
κι ἡ Ίδέα ἡ νικήτρα!

ΤΙ ΚΙ ΑΝ ΣΒΥΝΟΥΝ

...le Regret souriant
Beaudelaire

Τι κι σβύνουν τὰ χρόνια κάθε δίψα κι όρμη,
κι από στέρφες φροντίδες γέρνει τ' άθλιο κορμί;

Τό μεθύσι τ' όνειρου, τής ζωής ή χαρά,
τι κι άν σέρνοντ' όμπρός μου έρμα φύλλα ξερά;

Τι κι' άν ξάφνου στο φέγγος, τόσων δά δυό ματιών
ή φοβέρα μιās μπόρας, τό μαβι τών νυχιτών;

Πάντ' άνήουχο, πάντα—τής καρδιάς τό πουλί,
στά πλατιά τών άπείρων νά πετάξη βολεϊ.

Δυνατός (γιατί τάχα;) ό παλμός του ό κρυφός,
κάτι θέλει άπ' τό χάος νά σκλαβώση στά φώς.

Κι' όλο πάθος στής Ρίμας τὰ περβόλια ξανά,
μιās αύγής πού δε θάρθη τόν καύμό νά μηνά!

Τ' ΑΝΘΙΣΜΑ ΣΟΥ ΤΟ ΠΡΩΤΟ

Τ' άνθισμα σου τὸ πρῶτο
κρυφοβλέπω ψυχὴ·
Ἄπριλιάτικο χνώτο
καὶ χαρὰ μοναχὴ.

Τῆς ζωῆς γύρω οἱ κῆποι
(χρῶμα, μύρα, καρπός)
μῆς ὀρμῆς καρδιοχτύπι
πῶς γεννοῦσαν, ὦ πῶς!

“Ὀλη ἐσύ μιὰ λαχτάρα
πλατιάς δίψας ἀχνῆς,
πόθου ἐχύμας ἀντάρα,
ποταμὸς ἠδονῆς.

Μὰ δὲν ἦρθε ἡ Σοφία
σὰ ρυθμὸς καὶ σκοποί,
στὴν τυφλὴ σου μανία
καρδιοσώστρα σκεπή.

Τὰ ἐγκόσμια μὲ τ' ἄστρα
ἓνα γίναν (τὰ δυό·)
στάχτη τότε τὰ κάστρα,
κι ὁ καημὸς σου θεριό.

Ψυχὴ—ὀνείρων βαρδιάνε,
λεῖψε τῶρ' ἀπὸ μέ,
τὶ τὰ χρόνια ποῦ πᾶνε
δὲ γυρνοῦν δῆμέ!

ΠΥΡΟΦΑΝΙ

Τοῦ Ἀντώνη Γιαλούρη

Στοῦ βραδιοῦ τῆ σιγῇ,
στοῦ βραδιοῦ τῆ γαλήνη—
ἔν' ἀστέρι πού σβύνει
κ' ἓνα φῶς σάν αὐγή.

Πυροφάνι ἀναμμένο
σέ σκοτάδι θολό·
λαμπερό, τρεμουλό,
χαρωπό, λυπημένο.

Μιάς ἐντάφιας πνοῆς
νάσαι τάχα τὸ δάκρυ,
μὴ ὁ ἀχός, μέσ' τὰ μάκρη—
τῆς καινούργιας ζωῆς;

Ἡ φωτιά σου καθῶς
στό νερό κατεβαίνει,
θησαυροὶ μαγεμένοι
ὁ γαλάζιος βυθός.

Πάω κοράλλια νὰ φέρω
σπάνιες πέτρες νὰ βρῶ;
Ἡ χλωμὸς νὰ θωρῶ,
λάμιες μόνο; Δὲν ξαίρω—

Στοῦ βραδιοῦ τῆ σιγῇ,
στοῦ βραδιοῦ τῆ γαλήνη—
ἔν' ἀστέρι πού σβύνει
κ' ἓνα φῶς σάν αὐγή.

Ο ΦΟΙΝΙΚΑΣ *

Μεσ' τήν αὐλή τοῦ ἀρχαίου τεκέ,
 γεμάτη πέτρες καί χαμούς—
 Φοίνικα ἐσὺ τί δὲν ἀκοῦς,
 καί τί κρυφὸ δὲ βλέπεις
 στὸν ἴσκιο κάποιας βραδυνης
 ψυχοπλανεύτρας σκέπης.

Τὰ στέρφα σου ἀμολᾶς κλαδιᾶ
 (χορδὲς βαθιῆς κι ὀλότρεμες
 στῆς νοσταλγίας τῆ λύρα)
 κι ἔτσι σὰ νᾶσαι ἢ ἀνείπωτη
 τῆς μοναξιᾶς καρδιά,
 καημούς ὑφαίνεις γύρω σου
 κι ὀράματα πλημμύρα!

Κι ὡς σὲ στολίζει ἀμφίβολο
 γιὰ μιὰ στιγμή τὸ φῶς,
 (τοῦ πόνου σου ἀδερφός·)
 ἀπὸ τὸ μνημα π' ἔρημο
 στὸ πλάι θρηνα τῆς βρύσης—
 ξυπνάει ὁ πού σὲ φύτεψε
 μπαρμπαριανὸς ντερβίσης.

Κ' ἔρχεται ἀργὰ στὰ πόδια σου
 βαρὺς νὰ ξαπλωθῆ
 κ' ἕνα σκοπὸ νὰ θυμηθῆ,
 πού μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρὸ
 στὴν ἴδια ἐκείνη πέτρα
 μαστορικὰ τὸν ταίριαζε
 στῶν πόθων του τὰ μέτρα.

* Ὁ φοίνικας αὐτὸς σώζεται ἀκόμη σ' ἕνα
 παλιὸ Κρητικὸ τεκέ.

Κι ἀρχίζει τὸ παλαιϊκό,
μακρόσυρτο τραγούδι
ποῦ λέει: γιὰ τ' ἅγια θάματα
τῆς πατρικῆς σου γῆς,
γιὰ μιὰ παρθένα, ἐξάισιο
τῆς ἔρημος λουλούδι,
γιὰ караβάνια ὀλόχαρα
στὸ φέγγος μιᾶς αὐγῆς·

γιὰ τὸν πλατὺ κι ἀτέλειωτο
καὶ καταλύτη δρόμο,
μέ τῆς χαρᾶς σου Φοίνικα
ποῦ ἐγέλα τὸν παλμό,
τὴν κούραση ἀποσώνοντας,
μερεύοντας τὸν τρόπο,
στῆς ὄσσης τῆ γαληνιά
καὶ τὸν ξεδιψασμό.

Κ' ἐσύ τ' ἀκοῦς βουβὸς κι ἀχνὸς
καὶ γέρνεις κι ὅλο γέρνεις—
Κάτι βαρὺ κι ἀνθρώπινο
στὴν κρύα θωριά σου παίρνεις.

1927.

ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ ΤΟ ΚΟΝΣΕΡΤΟ ΤΟΥ ΜΕΝΤΕΛΣΟΝ *

Χαρισμένο στὸν κ. Δ. Κυριακὸ

1

Δοξάρι πλάνο
καὶ θλιβερό,
στὸ φῶς σου ἐπάνω
τί δὲ θωρῶ!

Νά τηνε ἡ πρώτη
τρελλὴ ἐποχὴ,
γεμάτη νιότη
κι ἀπαντοχὴ.

Γύρω μὲ βιόλες
ἄσπρες, χρυσές,
οἱ δίψες ὅλες,
οἱ περισσές.

Ἄγάπες, ἔννοιες,
τέχνης παλμοί,
ζωὲς ἀνθίνεις
μὲ πλάστρα ὀρμή.

Στὸν κήπο ἐκεῖνο
ὄμως γιατί;
ἄκου τὸ θρήνο
ἀφανιστή.

Ὅχιὰ τὸ ψέμα
τὸ στέρφο—νά!
σὰ ὀλέθρου ρέμα
ξάφνου περνᾶ.

* Ἐδῶ τὸ ἴδιο θέμα ἐναλλάσσεται σὲ τρεῖς σκοπούς, σύμφωνα μὲ τὸ «ἀλλέγρο» καὶ «ἀντάντε» τῆς μουσικῆς.

Κάθε ζωούλα
 τώρα και φῶς,
 πικρή τρεμούλα
 καημός κρυφός.

Και σύ δοξάρι
 που σβείς βραχνό,
 βουβό φεγγάρι
 σε βράδυ άχνό.

2

Νύφη ή ψυχή μου στολισμένη
 μ' άγριους κρίνους κι άνθια του νερού,
 νύφη ή ψυχή μου άποδιωγμένη—
 μιá παρθένα π' έχασε τó νοú
 στα μαβιά ένός όνειρου στερνου.

Μέσ' την όνειρόπλεκτη άρμονία
 π' άργοξεψυχά λυπητερή,
 την παληά σου άντάμωσε Ιστορία
 κ' έτρεξε ή φτωχή για να σε βρή,
 σκέψη άγαπημένη—θύμηση πικρή.

(Ρόδο μιáς άγάπης σαν τέσ άλλες όχι!
 Στής χαράς τόν όρθρο ξέσπασμα ήδονής,
 βάρσαμο σοφίας στοú καημου τó βρόχι·
 σάρκα μαζύ κι' ήχος ένθεης φωνής
 που ίσως δέν ξανάκουσε κανείς.)

Και τó ξεχασμένο πήρε μονοπάτι
 προς τó φέγγος μιáς άκρογιαλιáς,
 και τó δρόμο άπόσωσε τρεχάτη
 στην μπασιά της γνώριμης φωληράς,
 που μιá άγάπη ζούσε βασιληάς.

"Ανοιξε χλωμή, με βία τή θύρα
 και στη σέρρα χύμηξε με μιá.
 "Όλα τãβρε άπειραχτα τριγύρα,
 τ' άνθια, τó μιντέρι—μά έρημιá
 κι όίμε ψυχή παντου κάμμιá.

Κ' ἔννοιωσε· κι ἐγύρισε καὶ πήρε
 τὸ ἴδιο μονοπάτι καὶ σκυφτὴ,
 στὴν πολὺβουη στράτα κόσμε στείρε
 ἦρθε πάλι ὀκνὴ νὰ περπατῆ,
 ὄλο καὶ ρωτώντας τὸ γιατί.

Ἄπ' τῶν Ἰδεῶν τ' ἀγνὰ φαλέρνα
 στὴν πειὸ λάγνα πέφτοντας ζωή.
 Ἄπ' τὸ φῶς τῆς σκέψης στὴ ζοφὴ ταβέρνα
 γιὰ νὰ μὴ ξεχάση καὶ νὰ μὴ σὲ βρῆ,
 θύμηση σβυσμένη, θύμηση νεκρή.

3

Βιολιά θλιμμένα
 γλυκὰ βιολιά,
 στὸ φῶς λουσμένα
 καὶ τὰ φιλιὰ.

Στὸ γύρισμά σας
 τ' ἀπατηλό,
 μ' ἴσκιους κοντὰ σας
 κι ἀχούς μιλῶ.

Νὰ τὰ λουλούδια
 κι ἡ μιὰ γιορτὴ,
 μὲ τὰ τραγούδια
 καὶ τὸ πιοτί.

Τῆς πρώτης-πρώτης
 ἀπλῆς ζωῆς,
 ὁ φωτοδότης
 κι ὁ χαλαστής:

Πάθος κι' Ἰδέα,
 πνέμα κι' ὄρμη·
 ὄνειρα ὠραῖα,
 τρελλοὶ καημοί.

Καί μέσ' τὸ κάθε
μορφή χρυση—
γύρω μακριάθε
σύμβολο Ἐσύ!

Σάρκα κι ἀντάμα
φέγγος ψυχῆς.
Τώρα; Ἕνα κλάμα
βαριάς βροχῆς.

Ἄχος στὸ θρῆνο
τοῦ κήπου οἶμέ
(κι' οὐτ' ἓνα κρῖνο
γιά σέ καημέ.)

Κι ὅ,τι ἀπομένει
στὸ φῶς, ἀργά:
Ζωή χαμένη
πού δὲν ὀργά!

1937

Ο ΛΕΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ *

Φαντασμαγορία

Στὸ κάστρο ἐπάνω τὸ βαρὺ
 Ληοντάρι ὀρθόστηθο τί λές,
 στῆς νύχτας μέσα τίς σκιές,
 π' ἀγριές καί μυστηριώδικες σὲ ζώνουν
 κι ὄνειρα γύρω σου νεκρὰ
 καί πάθη ξεδιπλώνουν;

Νά σε γιὰ πρῶτ' ἀχέρωχο
 καί λαμπερό,
 πάν' ἀπ' τίς ἄπειρες χαρὲς
 τῶν ξακουσμένων τόπων,
 μὲ λύτρα πλήθος,
 ἄμετρο τοὺς θησαυροὺς σωρό,
 σκλάβα γυρτὴ στὰ πόδια σου
 τῆ μοῖρα τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Ἐνετία βασίλισσα
 μαζὺ σου κυβερνᾷ,
 κι ὄρμη ἀκατάλυτη περνᾷ—
 πολέμου ἀχὸς σ' ὀλάρμενες
 θριαμβικὲς γαλέρες,
 ἀπ' τοῦ Ἀδρία τὰ κύματα
 στίς Ἀφρικῆς τίς ξέρες.

Κι ὕστερα στὰ Βενέτικα
 κανάλια ὁ γυρισμός,
 νίκης βαρὺς ἀλαλαγμός,
 στὸ θρυλικὸ σιμώνοντας
 τῶν Δόγηδων παλάτι,
 ποῦ παραστέκεις φύλακας
 μὲ τὸ σκληρὸ σου μάτι:

* Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ ἔχει ἐμπνευστῆ ἀπὸ τὰ λιμενικὰ ἔργα τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης, τὴν ἐποχὴ ποῦ ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμενοβραχίονα εἶχε προχωρήσῃ λίγα μέτρα παραπέρα ἀπὸ τὸ Μεγάλου Κοῦλε—τὸ παλῆ Ἐνετικὸ «Καστέλλιον»—μὲ τὴ λαμπρὴ ἀνάγλυφη παράσταση τοῦ Λέοντος τοῦ Ἁγίου Μάρκου.

Πρῶτα χρυσᾶ τὰ φλάμπουρα
 στῶν νικητῶν τὰ χέρια
 κι ὕστερα ὁ σιδερόφραχτος
 στρατὸς σάν ἀετοί,
 ποὺ μίαν αὐγὴ τὰ ὀλόανθα
 πατώντας καλοκαίρια,
 ὅ,τι γελοῦσε κούρσειψαν
 καὶ χάρηκαν αὐτοί.

Τὶ μέσ' τὴν ζώνη π' ἄπλωσαν
 τ' ἀστραφτερά φουσαῖτα,
 οἱ δοῦλοι σμάρι πένθιμο
 καὶ μέσ' τὸ σμάρι ἐσεῖς:
 Σκλάβες Γραικές, ἐνὸς νησιοῦ
 μαγιάπριλα δροσαῖτα,
 κρῖνα χλωμὰ μ' ἀλύγιστα
 τῆς Πόλης τῆς χρυσῆς.

Τῆς Κρήτης κόρες,
 δέσποινες τοῦ Βυζαντίου κι ἀκόμα
 Σαρακηνές πρωτόφαντες,
 λευκές Μαυριτανές,
 τῆς ἡδονῆς φτωχὰ πουλιά,
 μὲ τὴ λαγνεῖα στὸ σῶμα,
 τῶν μακρυσμένων χαρεμιῶν
 τὶς ἄφραστες ζωές.

* Ἀπὸ τίς γόνδολες γοργοί,
 οἱ ἀφέντες τοῦ στρατοῦ πηδοῦν
 κι ὀμπρὸς στὰ πλήθη σταματοῦν,
 ποὺ σκύφτουν χαιρετώντας τους
 μ' εὐλάβεια καὶ τρόμο,
 κι ὄλο κι ἀνοίγουν γύρω τους
 τοῦ παλατιοῦ τὸ δρόμο.

Κοιτάζουν ἀκατάδεχτα
 κι ὕστερα προχωροῦν
 πρὸς τὴν πλατεῖα ποῦ ὁ στρατὸς
 ἀψόθυμος λουφάζει
 κι οἱ σκλάβοι ὠχροὶ
 κι ὠχρότερες οἱ σκλάβες καρτεροῦν
 ὅ,τι στερνὰ τὸ ριζικό,
 σὲ λίγῳ θὰ προστάζει.

Αιώνιος νόμος τῆς ζωῆς,
παλατιανὸς διαλαλητῆς
κράζει, γυρνώντας ἄξαφνα,
σ' ἄναντρους κι ἀντρειωμένους:
Χαρὰ ἡ ζωὴ στὸ νικητῆ
ἀλί στοὺς νικημένους!

Σκλάβες καὶ σκλάβοι τὰ κορμιά
λυγίστε· ἡ ζωὴ σας μιά:

Στ' ἀφέντη τὸ κρεββάτι ἐσεῖς
τεχνίτρες μέθης περισσῆς,
χαρᾶς μαστόριδες, ἀλί,
ἂν θυμηθῆτε τὸ φιλι
κείνου τοῦ νιοῦ τοῦ μακρυνοῦ
ποῦ πῆρε σας καρδιά καὶ νοῦ.

Καὶ σεῖς αἰχμάλωτοι γεροὶ
λάτρα γενῆτε καρπερή.
Ὅργώσετε τὸ χέρσο ἀγρό.
Ἦ σὲ παλάτι λαμπερὸ
κρασί κερᾶστε καὶ φαγιά.
Φέρνετε ρόδα ἀπ' τῆ βραγιά
τοῦ πόθου· σκύψετε ὡς τῆ γῆ
μπρὸς στ' ἄρχοντα τὴν προσταγή!

Τ' Ἁγίου Μάρκου ὀρθόστηθο Ληοντᾶρι αὐτὰ θυμάσαι
κι ὄλο καὶ μέσ' σ' ὀράματα μεθυστικά πλανᾶσαι.
Κι ἀργὰ στὸ δεῖλι τὸ ζοφὸ τὰ μάτια σου γλαρώνουν
καὶ κάποια λάμψη ξεπερνᾶ τὰ σκότη ποῦ σὲ ζώνουν,
(Σὲ χρυσοκόκκινους ἀχνούς πλέουν τὰ βουβὰ κανάλια
καὶ ρῆγισσα τρυγᾶ ἡ χαρὰ στοῦ πόθου τ' ἀκρογιαλία.)
Μὰ ἐνῶ τέτοιου χρυσόνειρου σὲ συνεπαίρνει ὁ δρόμος
σ' ἀναταράζει ξάφνου—ἀλί—ἕνας καινούργιος τρόμος:
Γύρω σου νὰ τὰ οὐνεργα ἄλλης ζωῆς, οἱ ἐργάτες,
(τῆς μηχανῆς σκληροὶ οἱ ρυθμοὶ) τοῦ πόνου οἱ στρατολάτες,
Μολώνουνε τῆ θάλασσα π' ἐκεῖνες τίς ἡμέρες,
γλυκομιλοῦσε στίς ὀκνές ποῦ διάβαιναν γαλέρες,
Ἦ ἀλλὰ λιμάνια φτιάχνουνε, ἄλλα ἔργα κρυφοπλάσσουν,
ποιὸς ξαίρει ἂν καὶ τὸ κάστρο σου σὲ λίγο δὲ χαλάσουν
καὶ δὲ σὲ ρίξουν ἄδοξο, γεμᾶτο καταφρόνια,
Ληοντᾶρι ἐσὲ ποῦ λάμπρυνες τὰ Δογικά, μπαλκόνια.

ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ

Ἐνῶ ἡ σελήνη ραίνει σας
 μ' ὄνειρου ἀχνοῦ τῆ γλύκα,
 διαβάτης στὰ σοκάκια σας
 τὰ ἔρμα γειτονιές,
 ὅ,τι γοργὰ προσπέρασα
 κι ὅ,τι ὤμορφο δὲ βρήκα,
 τὸ βρίσκω τώρα· κ' ἔρωτες
 καί πάθη καί φιλιές.

Νὰ ἡ πόρτα ἀπ' ὅπου
 μιὰ ὠχρή, παρθενικὴ Μαρία,
 τρεμάμενη μοῦ μίλησε
 στὸ πρῶτο ραντεβοῦ.
 Νὰ ὁ παληὸς αὐλότοιχος
 π' ἄνθισεν ἡ γαζία·
 τὸ τρίστρατο ποῦ φώτιζε
 τοῦ καστανᾶ ἡ φουβοῦ.

Καί νὰ κι οἱ φίλοι
 οἱ μπιστικοί, οἱ ἀπολησμονημένοι,
 μέσ' τῆς καντάδας τὸν καημό,
 τὸν τόσο ἀρμονικό.
 Πλάι ἀπ' τῆ γρίλλια
 ποῦμενεν ὦρες μισοκλεισμένη,
 ἡ γλάστρα μὲ τὰ λούλουδα
 καί τὸ βασιλικό.

Νὰ στοῦ βραδιοῦ τὸ ἐξαίσιο φῶς
 τῆς συνοικίας ὁ κόσμος,
 στὴ βρύση, στὶς δεξώπορτες,
 καί στὸ καντούνι ἐκεῖ
 τὸ φτωχικὸ τῆς «γιάτρενας»
 ποῦ μύρωνεν ὁ δυσόσμος,
 γητιές καί ξόρκια καί χαρτιά—
 μιὰ λάτρα μουσικῆ.

Μπρός στον έξωστη
 ή άγνωστη, άρχοντική κυρία,
 στά φέγγη τά μυστηριακά
 άπ' τό μαβι άμπαζούρ,
 στο πιάνο σέρνει
 μ' άφραστη, τρελλή μελαγχολία,
 τά «κύματα του Δούναβι»
 και τό «Ρεπρός ντ' άμούρ».

Ρωμαντισμοί άπονήρευτοι
 κι αισθηματολογίες,
 πνοές νεκρές κι άς είσαστε
 μιά δλάκαιρη ζωή·
 παληά πορταϊτ' άταίριαστα
 σά γελοιογραφίες,
 μπρός στους βωμούς που ψήλωσαν
 οί νέοι σκληροί θεοί.

Κι όμως μιά μέθη μουσική
 στο διάβα σας, ό σάλος
 μιας άρμονίας· έν' άνθισμα
 παράξενων καημών,
 κάτι σαν πίκρα και μαζί
 σαν πόθος τρισμεγάλος,
 στο φώς κάποιων χαρούμενων
 γαλήνιων γυρισμών.

Ένώ ή σελήνη ραίνει σας
 μ' όνειρου άχνοϋ τή γλύκα,
 διαβάτης στά σοκάκια σας
 τά έρμα, γειτονίες,
 ό,τι γοργά προσπέρασα
 κι ό,τι ώμορφο δέ βρήκα,
 τό βρίσκω τώρα· κ' έρωτες
 και πάθη και φιλιές.

ΜΙΑ ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΣΑΝ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Σε κάποιες ώρες της γαληνεμένης μοναξιάς, μακριά από τους μολεμένους άνασσασμούς της βουερής στενόπολης; Ξεχωρίζει στα σύθσιπα της θάλασσας τῆς Λογισμοῦ, άρμενίζοντας ταχύπορα πρὸς τὴ στερητὰ της "Εμπνευσης και τὸ μαυρο καράβι τοῦ καλλιτέχνη Πόνου, πὸ με τὸ εἰσώτερο του χαρακτηρισμὸ δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρά ἡ περιφρονημένη νοσταλγία της ξεχασμένης "Ωμορφιάς.

1

Καλῶς 'τονε ἀπὸ τὰ μαβιὰ πελάη
κι ἀπὸ τὰ νεκρονήσια τῶν καημῶν...
(Σὰ δυσμικὸ χαμόγελο ξυπνάει
ὁ πόθος τῶν γλαυκῶν ξεαγνισμῶν.)

Καλῶς 'τονε με τὶς θλιμμένες λύρες
πὸ κλαῖνε με λυγμοὺς ἄρμονικούς,
σὲ μελωδίες, ἀράθυμες πορφύρες
μῆς μελιχρῆς αὐγῆς στοὺς στοχασμοὺς.

'Η ἄμοιρη καρδιά μαρμαρωμένη
ἀπὸ πραγματικὴ θλιβερῆ,
τώρα με κάποια δίψα περιμένει
τῆς πλαστικῆς ὀδύνης τὸ σφυρί.

'Η σμίλη σου στὴν πέτρα νὰ φυτρώση
ἀθώρητα λουλούδια ξωτικά,
εἰκόνες γαλανές νὰ ξεδιπλώση
πὸ οἱ θρῦλοι τραγουδοῦνε μυστικά.

'Ο νοῦς θριαμβευτῆς τροπαιοφόρος,
ἀπὸ τὰ βαλτονέρια τῆς ζωῆς,
νὰ φτερουγίσῃ γλάρος ποντοπόρος,
μῆς μακρυνῆς σκιᾶς κυνηγητῆς.

2

"Ίδια ή φωνή μιᾶς μαύρης ἄλκυόνας
 πού νείρεται σβυσμένη ἀπό μακριά,
 ἴσκιος μιᾶς συλλογῆς ὁ Παρθενώνας
 στή βουρκωμένη χασοφεγγαριά.

Κλώθει τὸ μοιρολόι τῶν μαρμάρων,
 τῶν ἄσπρων ἐποχῶν τὸ σκοτωμό,
 στὸ διάβα τῶν αἰῶνων τῶν κουρσάρων,
 μετῆς σκληρῆς ἀσκήμιας τὸ θυμό.

Καὶ νά... σέ λυπημένου ὄνειρου βῦθος
 ἢ δόξα τῆς εὐθύγραμμης χαρᾶς,
 τῆς Ὠμορφιάς τῆς ρήγισσας ὁ μῦθος,
 ἢ φλόγα τῆς ἀκοίμητης πυρᾶς.

Μὰ ξαφνικά στή λάμψη τῆς ἀχτίνας
 πού φθάνει σέ γλυκειά φωτορροή,
 ὁ σαρκασμὸς μιᾶς ἄβουλης Ἀθήνας
 γύρω στὸ βράχο βέβηλα θροεῖ.

Καὶ τῆς στυγνῆς ἀλήθειας ὁ χειμώνας
 σβύνει τὸ φῶς μετῆς σύννεφα βαριά,
 καὶ νά, ξανά βουβὸς ὁ Παρθενώνας
 στή βουρκωμένη χασοφεγγαριά.

3

Μήνυμα τοῦ θανάτου σέ προσμένω
 νοσταλγικὸ σὰ μῦρο γιασεμιῶν,
 σὰ βράδυ θερινὸ ποθολυμένο
 στὰ σύσκια τῶν ἀκροποταμιῶν.

Νὰ φθάσης, τοὺς καθημοὺς νὰ ξεδιαλύνης
 καὶ μετῆς χλαμύδα τελετουργική
 νὰ ψάλλῃς τὸ τραγοῦδι τῆς γαλήνης,
 σὰ κύκνειο σὲ ἄρπα αἰολική.

Νά νοιώσω ἡδονῆς ἀνατριχίλα
τὸν τρόπο τῆς μεγάλης ἀπαρχῆς,
καί ν' ἀνεβῆ τὸ εἶναι μου στὰ χεῖλα
μέσα στὴ ζάλη μιᾶς ἀνθοβροχῆς.

Ὁ βόγγος τῆς μοιραίας ἀγωνίας,
νά ξεχυθῆ σπασμὸς μεθυστικός,
νότα τῆς πεθαμένης ἀρμονίας,
παραμυθένιος θρίαμβος γλυκός.

Καί κεῖ ποῦ θά μὲ κλαῖνε οἱ ἀναμνήσεις
μὲ τοὺς λυγμοὺς τῆς μάταιης στοργῆς,
νά δῶ μέσα στὸ σύθαμπο τῆς δύσης
τὸ φῶς μιᾶς μαγεμένης χαρραυγῆς.

1919.

ΟΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΜΙΑΣ ΒΡΑΔΙΑΣ *

...ἔσσεται ἡμᾶρ, ὄτ' ἂν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ
καὶ Πριάμος καὶ λαὸς ἑυμμελίῳ Πριάμοιο.

(ΙΛΙΑΣ Ζ', στ. 448—449)

* Ἡ σειρά αὐτὴ μπορεῖ νὰ εἰπωθῆ τὸ δράμα τοῦ ποιητῆ μέσα στὴν ἐποχὴ μας. Τὸ Ὅμηρικό διστίχο γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Τρωάδος ἐτοποθετήθηκε σάν εἶδος συνοπτικῆς προμετωπίδας, ἀφοῦ κάτι τέτοιο θέλει νὰ πῆ καὶ ἡ σειρά: Τὴν πρόβλεψη γιὰ μιὰ ψυχικὴ καὶ ὄλικὴ καταστροφὴ ὅταν ἡ νιότη δὲν κατορθώσῃ νὰ δέσῃ τὴ ζωὴ της μὲ τὴν πραγματικότητα καὶ νὰ θέσῃ ὄρια στὸ ὄνειρο.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ στοχασμὸς ὁ γίγας εἶμαι
λαμπυρίζω,
βοτάνι χρυσολούλουδο
στὰ τροφαντὰ λειβάδια,
ἕοιοι με λάμπη μακρυνῆς
αὐγῆς ἀντιφεγγίζω,
στῆς Γνώσης τὸ λαβύρινθο
καὶ στῶν καημῶν τὰ βράδια—

κι ἀκόμα κι ὁ κρινόπλαστος
ὁ στοχασμὸς ὁ νάνος,
λυγῶ σὰ ἔρημο δεντρὸ
μέσ' στὴ βοή τ' ἀνέμου·
ἄπιαστος ἴσκιος ὠμορφιάς
ἀχνοροδίζω πλάνος,
στὴ χλαλοῇ τῶν ταπεινῶν,
στὸ βόγγο τοῦ πολέμου.

Καὶ στῆς Ζωῆς τῆς ἄρρωστης
τὰ σκοτεινὰ βελουῖδα
μύθους κεντάω μακρυνούς
με ρόδινο μετάξι,
σὲ κάποια χαμολούλουδα
μιὰν ἄσπρη πεταλούδα
π' ἀπ' ὦρα σ' ὦρα καρτερεῖ
στὸ χάος νὰ πετάξη.

Στή νεκροθήκη τῆς σαρκὸς
 ἀστραφερό διαμάντι,
 δένω τὸ νοῦ τὸν πρόσκαιρο
 μὲ τὴν καρδιά τοῦ Ἀπείρου.
 Προφητικὸς καὶ πλαστικὸς
 στὴν Κόλαση τοῦ Δάντη,
 βαρὺς στὸ βαθυστόχαστο
 τὸ στίχο τοῦ Σαιξπήρου.

Ὁ στοχασμὸς ὁ γίγας εἶμαι
 λουλουδιζῶ,
 στὴν κορυφή τῶν Ἄλπεων
 τὸ θρυλικὸ ἐντελβάρις.
 Ἄμποτε καὶ νὰ σ' ἔλουζε
 στὸ φῶς πού σοῦ χαρίζω,
 μιᾶς πιὸ βαθιᾶς μου δύναμης
 ὁ δοξασμένος Μᾶης!

Η ΥΛΗ

Ὁ στοχασμὸς τῆς Ὑλῆς εἶμαι· ξαίρεις
νά σέρνης τὸν κρυφὸ μου τὸν χορό;
Σιγὰ σιγὰ τὸν πόθο σου θά φέρης
κοντὰ στὸ θᾶμα, πλάι ἀπ' τὸ Θεό!

Κ' εἶμαι ὁ χαμός, ποῦ σύμβολο τοῦ ὑψώνω
τῆ δύναμη μου λάμα κοφτερή,
ζωὲς γκρεμίζω, πνέματα σκοτώνω
χτυπώντας σὰν ἀδέκαστο σφυρί.

Τί κι ἂν ὁ κόσμος γύρω μου ὁ ζητιάνος
τὸ χῶμα καταριέται ποῦ πατώ;
Μιάς ἐποχῆς χαμένης Ταμερλάνος,
τὸ φῶς σου λευτεριά κρατάω σβυστό.

Καί σ' ὄσων τὴν παλάμη δὲ θ' ἀστράψη
τὸ μάλαμα ἢ-τ' ὠριόπλουμο χαρτί,
ὁ κεραυνὸς τοῦ πόθου μου θά κάψη
καί τοῦ θυμοῦ μου ἢ φλόγα ἢ δυνατή.

Ἄκόμα σένα ἰσχυρὴ Ἐπιστήμη
ρήγας σὲ καταλῶ καί ταπεινή,
σκλάβα στοῦ σοκακιοῦ τὸ καλντιρίμι
σὲ σέρνω πίσ' ἀπ' τ' ἄρμα μου γυμνή.

Καί στῶν κακῶν τὸ πρόσωπο μιά μάσκα
δείχνω μιὰν ἀπονήρευτη μορφή.
Στ' ἀνθρώπινο τὸ δίκιο κράζω· λάσκα
ἀπ' τοῦ φονηᾶ τὸ βρόχο τὸ σκοινί!

Νευρόσπαστα στὰ χέρια μου γιὰ γέλια
οἱ στοχασμοί σου ρήγισσα Ὁμορφιά,
ποῦ σοῦ σταυρώνω τ' ἄκληρα κοπέλλια
μὲ τοῦ Χριστοῦ τ' ἀλύπητα καρφιά.

Κι ὁ στοχασμὸς τῆς Ὑλῆς εἶμαι· ξαίρεις
νά σέρνης τὸν κρυφὸ μου τὸ χορό;
Σιγὰ σιγὰ τὸν πόθο σου θά φέρης
κοντὰ στὸ θᾶμα, πλάι ἀπ' τὸ Θεό!

Ἄλλιῶς θά σφιχτοδένη τὴν ψυχὴ σου,
τῆ ζυγαριά σου πάντα θά κουνᾶ,
μοιραῖο βαρίδι μέσα στὴ ζωὴ σου,
τὸ φίδι τὸ χρυσὸ τοῦ Μαμωνᾶ.

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ

Εἶμαστε τὰ ὄνειρα
τὰ πλάνα
καὶ τὰ μακρυνά·
μιὰ τραγουδισμένη
νερομάννα,
στά ψηλά βουνά.

Σὲ κρουστό ποτήρι,
σμαλτωμένο,
ροδοπορφυρό,
τὸ κρασί τῆς νιότης,
τὸ θλιμμένο
καὶ τὸ λαμπερό.

Θρυλικά μοτίβα,
τονισμένα
στά γλυκὰ βιολιά,
σὲ γυαλένια κάστρα
σφαλισμένα,
μαγικά πουλιά.

Μὰ στά μερονύχτια
μὲ τὸ παραμύθι
μιας καλοκαιριᾶς,
πῆρε μας ὀρμώντας
ἀπὸ κάτι βύθη
κι ὁ βοριᾶς.

Τώρα πολιτεῖες
καὶ παλάτια
καὶ χρυσαφικά,
στάχτη παγωμένη
μπρὸς στά μάτια
τὰ νοσταλγικά.

Κάρβουνα σβυσμένα
σ' ἔρμο τζάκι,
ὁ θησαυρός.
Καὶ τὸ γλεντισμένο
τὸ κονάκι,
ἕνας σωρός.

ΟΙ ΠΕΝΤΑΣΥΛΛΑΒΟΙ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ

ΜΙΑ ΦΩΝΗ

Σωρός μπροστά σου
κιτρινα φύλλα,
γύρω, μακριά σου,
τάφου σαπίλα.

Στά γκρίζα βάζα
στερνά λουλούδια:
μαβιά μαράζα,
βουβά τραγούδια.

Άργό στά χέρια
τὸ θεῖο κοντύλι,
τὰ καλοκαίρια
σβυσμένοι θρυλοι.

Στεγνό μεθύσι
τὰ μάταια νιάτα:
μιά νεκροβρύση
σ' ἄνανθη στράτα.

Μονάχα ἡ Λήθη
λύτρωση ἀπ' τ' ἄδεια,
στά νύχτια βύθη
αὐγῆς μαγνάδια.

Φάρος ἐλπίδας
τῆς ἔρμης βάρκας,
—μάτια Λαΐδας—
τὸ φῶς τῆς σάρκας!

ΤΟ ΣΜΑΡΙ ΤΩΝ ΗΔΟΝΩΝ (ΟΛΕΣ ΜΑΖΥ)

Ἄγνωστων μάννες
γλεντιῶν' μαυλίστρες,
γλυκιές τσιγγάνες,
καημῶν μεθύστρες,

(Ποτάμι γαῦρο
 ζεστῶν ζεφύρων.
 Σὲ σμάλτο μαῦρο
 λάμψη σαπφείρων.

Σὲ σκοῦρες στόφες
 πράσινες μπίλιες.
 Στάφύλια κόφες,
 κρασίμποτίλιες.)

Σὰ λυτοκόμες
 γυμνές χορεύτρες,
 κ' ἴδιες Σαλώμες
 χαρογητεύτρες.

Στὰ γόνατά σου
 γερμένες—νά μας!
 "Όλα δικά σου
 τὰ ώραῖα κορμιά μας.

Ζωῆς κροντήρι:
 πλούσια φατέρνα.
 Νά τὸ ποτήρι,
 ἄγουρε κέρνα!

ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Σὲ πένθους μπόχα
 χαρᾶς κοπέλλα,
 γελάει στὴν τσόχα
 ὁ φάντης' ἔλα.

—'Αχνῆς ὀδύνης
 αἰώνιοι τάφοι—
 θᾶμα γαλήνης
 δὲς τὸ χρυσάφι!

Φίδι γυρεύει
 φακίρη χέρι,
 πὺ νά γητεύη
 μὲ τέχνη ξαίρει.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ

Σὲ τρόμου φόντα,
χαμῶν ἀγκοῦσα,
νὰ ἢ Τζοκόντα,
σφίγγα γελοῦσα!

Στὸ λάγνο στήθος
—πόθου καμίνι—
ἡμέρων πλήθος,
γλυστράει ρουμπίνι.

Τῶν πόνων μέλι:
τὰ κυπαρίσσια.
Ποιὸς δὲ σὰς θέλει
κορμιῶν μεθύσια;

ΤΑ ΠΙΟΤΑ

Ἡλιος στὰ νέφη
μὲ ἀφρῶν στεφάνια,
γλυκὰ σοῦ γνέφει
ξανθιά σαμπάνια.

Ἄστέρια μύρια
στὴ νύχτα· σκίρτα!
—χαρᾶς ντελίρια—
λικέρια, σπίρτα.

Λυγμῶν ποτάμια,
νεκρῶν ἀηδόνια,
ὄλα στὴ λάμια
θολή λησιμόνια.

ΑΛΛΕΣ ΧΑΡΕΣ

Στερνὸ χαγιάτι
τῆς ἔρμης νιότης,
μιὰ φρεναπάτη
σὰ φωτοδότης.

Σπασμοί, τρεμοθλές,
λαχτάρες, ύπνοι,
ζωής αύγοθλές,
θανάτου δείπνοι.

Καημοί μπροστά σας
κ' έμεις έν' άχτι.
Στά δράματα σας
καπνός και στάχτη.

ΤΟ ΣΜΑΡΙ ΤΩΝ ΗΔΟΝΩΝ (ΟΛΕΣ ΜΑΖΥ)

Άγνωστων μάννες
γλεντιών· μαυλίστρες,
γλυκιές τσιγγάνες,
καημών μεθύστρες.

Χαρτιά, κοπέλλες,
κρασιά, λαγνείτες,
όργίων κορδέλλες,
παθών θυσίες.

Σέ δίψας λαύρα
νερά πλημμύρα,
κρυμμένη ανάβρα
πίστης στη Μοϊρα!

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΝΕΚΡΗΣ ΑΔΕΡΦΗΣ

Μέσα στους θριάμβους
πού σοῦ στήνει ὁ Χάρος,
εἴμ' ἐγὼ ἡ ἀξέχαστη
ἡ νεκρὴ ἀδερφή,
μιᾶς γλυκιᾶς ἀνάμνησης
γκρεμισμένος φάρος,
πάρωρο τριαντάφυλλο
σέ μαβιά κορφή.

Καλωσύνης σύμβολο
στῆς ζωῆς τοὺς δρόμους,
ἔσπερνα μιὰν ἀνοιξὴ
γύρω σου πλατιά,
καὶ σέ κάτι ἀνώφελους
τῶν πελάγων τρόμους,
ἄρπαζα τῆς βάρκας σου
τὰ δειλά κουπιά.

Κι ἄφοβα μεσ' τὴν τρελλὴ
τῶν ἀνέμων δίνη,
σάμπως τὸν καλύτερο
καπετάνιο ἐγὼ,
σ' ἔφερνα σ' ἀπάνεμου
λιμανιοῦ γαλήνη
κι ἄραζα τὴ βάρκα σου
σέ γιαλὸ ρηχό.

Μὰ ἦρθε ὁ Χάρος ἀξαφνὰ
ρήγας μακελλάρης
καὶ μὲ μιᾶς μοῦ κούρσεψε
τὴ χρυσὴ ζωὴ,
π' ἀπ' τοὺς μάταιους ἴμερους
ἀπολησμονιάρης,
φεύγεις μου τὴ θύμηση
ἀδερφέ κ' ἐσύ.

“Ὅμως μεσ’ τ’ ἀνίδεα
 τῆς ζωῆς πού τρέχεις
 πεταλούδα νεύροντας
 κάποιους θησαυρούς,
 κάποτε στά στήθια σου
 δὲ θαρρεῖς πῶς ἔχεις,
 ἀνικανοποίητους
 θλιβεροὺς καημούς;

Γύρνα τότε στ’ ἄστρο μου
 πού στο βράδι λάμπει,
 δάκρυ πικροστάλαχτο.
 ἀμεθύστου ὄχρου,
 κι ἡ χαμένη λάμψη του
 στήν ψυχὴ σου θάμπη,
 νὰ φωτίση ἀγνάντια σου
 τ’ ἄκρια ἐνός γκρεμοῦ.

Ξένος πού πλανεύτηκε
 τότε θά γυρίσης
 στά παληὰ λημέρια σου
 πιδ σκεπτικιστής,
 γιὰ νὰ δῆς νὰ πέφτουνε
 οἱ σκιές τῆς δύσης
 γύρω ἀπὸ τὰ εἶδωλα
 μιᾶς νεκρῆς ζωῆς.

Καὶ τῆ στράτα πούχασες
 θά ξανάβρης πάλι,
 (πάνω ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα
 βασιληᾶς σοφός)
 νὰ σὲ φέρη σ’ ἠσυχο,
 μακρυνὸ περγιάλι,
 κάποιας ἀνονεῖρευτης
 γαληνιας τὸ φῶς.

Η ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ

Δέ με θωρεῖς καί μένανε στήν ἄκρη,
 στά τούλια μέσα ἑνός καημοῦ,
 μιᾶς θύμησης κουρέλι...
 Δέ θά γενῶ στό θλιβερό
 τραγούδι σου ἕνα δάκρυ,
 ἥ δέ σέ μέλει;

Ὅχτώ χρονῶ μέ σκότωσες—
 θυμάσαι;
 Πάνω στήν πρώτη μου ἄνθιση
 καί στή χαρά μου ἐπάνω,
 μέ χτύπησες χωρίς καρδιά
 —καταραμένος νᾶσαι!—
 καί μούπες νά πεθάνω.

Τῶν θεῶν φιλιῶν μου
 σοῦδωκα τή γλύκα
 κι ἄφοβα καί τή γόνιμη
 τήν παρθενιά μου ἀκέρηα,
 ὅμως κακῆ ἀπ' τὰ ἴδια σευ
 τ' ἀγαπημένα χέρια,
 τὸ θάνατον εὗρηκα.

Τώρα γυρνῶ παντέρημη στόν "Αδη
 καί τυραννιέμαι ἀνώφελα
 δίχως καμμιά γαλήνη—
 ἀλί μου καί μιᾶς ἀνοιξης
 γρικᾶω τὸ καναρίνι
 καί στ' ἄραχλο σκοτάδι.

Καί μ' ὄλο πού γυρίζω
 δίχως σῶμα
 καί μ' ἀχνοζώνει τῶν πικρῶν
 ἀσφόδελων ἢ λήθη,
 νοιώθω νεκρῆ σά ζωντανῆ
 μέ φλογισμένα στήθη,
 πῶς σ' ἀγαπάω ἀκόμα!

Ο ΣΟΦΟΣ (ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΣ)

Ἄλχημιστὴς τοῦ στοχασμοῦ,
τῆς Σκέψης μάγος.
Κυνηγητὴς τοῦ λυτρωμοῦ,
βιβλιοφάγος.

Στὴ δίνη μέσα τῆς Ζωῆς
γυρνᾶω σβοῦρος,
μελλοντιστὴς, πεσιμιστὴς,
ἢ τροβαδοῦρος

λησμονημένων γενεῶν,
καιρῶν καὶ τόπων,
καὶ τότε λάτρης τῶν κοινῶν
καὶ τῶν ἀνθρώπων.

Μπροστά σου ρίγα τοῦ καημοῦ
ὑπάκουος κλίνω—
φῶς στοῦ πικροῦ σου σταυρωμοῦ,
τὸ μάταιο θρήνο.

ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΣΟΦΟΣ

- Κοντά μου τί θέλεις,
τί ρεύεις ἐδῶ;
- Σκουληκι μιᾶς σκέψης
θά βρῶ τὸν ἀητό!
- Ἀδύνατο· πίστη
δὲν ἔχει ἡ ψυχὴ.
- Λαθεύεσαι. Κάτι
μακριὰ σου ἀντηχεῖ.
- Μακριὰ μου καὶ γύρω
νεκράνθια κ' ἐρμιές.
- Μὰ κοίτα καὶ ρόδα
στὸ χῶμ' ἀγκαλιές.
- Τυφλὸς δὲν τὰ βλέπω
καὶ φεύγω ἀρνητὴς.
- Στὴ στράτα τί θέλεις
λοιπὸν τῆς ζωῆς;

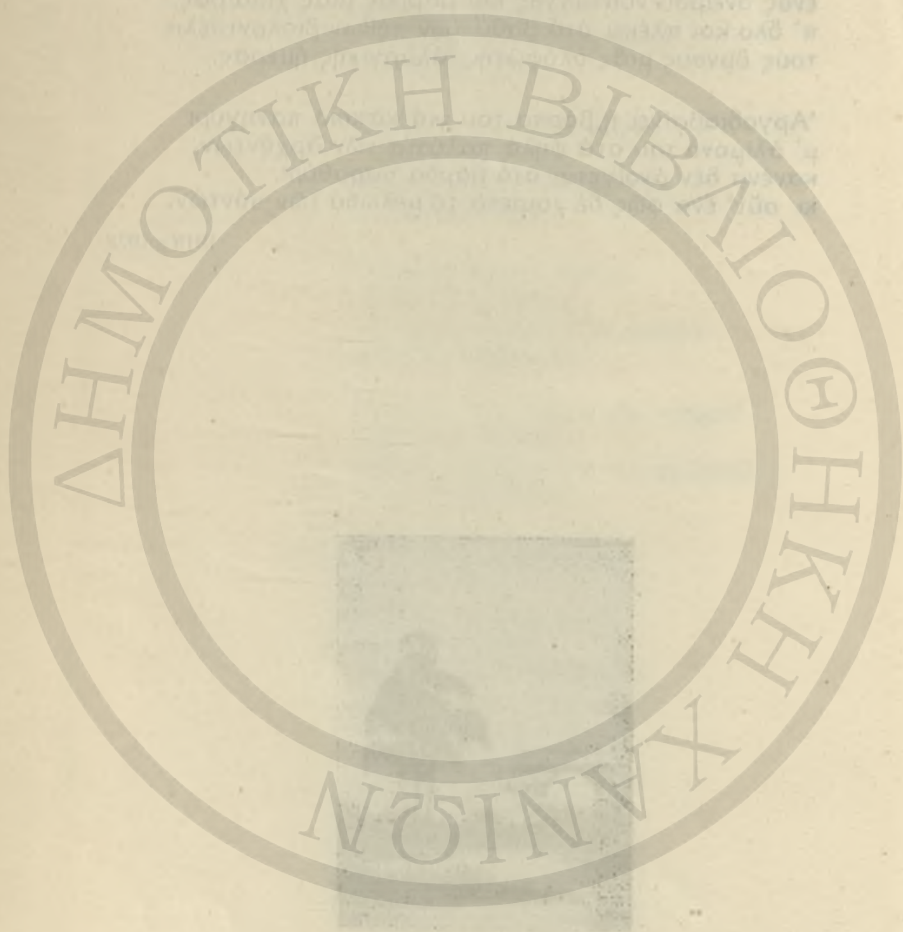
ΠΟΙΗΤΗΣ

Δίηρο ἔχεις· μέσα στῆς ζωῆς τὰ τρίστρατα τι θέλω
 ἑνὸς ὄνειρου νοσταλγὸς καὶ βάρδος μιᾶς χιμαίρας,
 π' ὄλο καὶ πλέκει στὸ βαθὺ τῶν πόθων βιολοντσέλο
 τοὺς ὕμνους μιᾶς ὀλόφωτης, ἀλαργινῆς ἡμέρας.

Ἄργοδιαβαίνει ἡ βάρκα του γιὰ κάποιο πανηγύρι
 μ' ἀλίμονό του στὰ ψηλά παλάτια τῶν ἀρχόντων,
 κανένα δὲν ἀνοίγεται στὸ βάρδο παραθύρι
 κι οὐτ' ἓνα φῶς δὲ χαιρετᾷ τὸ μελωδὸ τῶν πόντων.

1919—1928.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΧΑΝΙΩΝ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΕΝΟΣ ΓΥΡΙΣΜΟΥ

Ἀλήθεια, τώρα μόνο συλλογοῦμαι
πὼς ἦρθα μοναχὰ γιὰ νὰ θυμοῦμαι.

(Ἕνα μισοτελειωμένο σοννέτο).

Α΄.

1

Σάν ἀπὸ κάποια τρίςβαθα
μαῶς Δαντικῆς ἀβύσσου,
κάπου γρικᾶω στὴ θύμηση
τῆ σπασμένη φωνή σου.

Ὅργιων νυχτιά· λάγνες χαρές,
σάρκας θυμοὶ κι ἀγκοῦσες,
κ' ἐσύ π' ἄγρια ξεφώνιζες
καὶ πορνικά γελοῦσες.

Ὅμως κ' ἐσύ ὦ ἀνήμπορη
ὀλότελα, νὰ κρύψης,
τὸ λυγμὸ ἑνὸς παράπονου,
τὸν ἀχὸ κάποιας τύψης.

1927.

2

Κι ἦταν σάν ἀποκάλυψη
(τί θησαυρὸς μοῦ ἐστάθη)
οἱ στιγμὲς ποὺ ξεδιάλυναν
τῆς ψυχῆς σου τὰ βᾶθη.

Στὰ τρελλὰ καὶ παιδιάτικα
ἔρωτικά μου λόγια,
τὰ σκληρὰ περιπαίγματα
καὶ τ' ἀψά μοιρολόγια.

Τί ἐνάντια στοῦ ἔρωτα
τὸ χρυσόνειρον ἴσως,
ἔγνοια ἱερή, πλατύτερη,
τάμα φριχτό: τὸ Μῖσος.

1927.

3

Πάντα στὰ κρύα τὰ δάκτυλα
τ' ἀσκητικὸ κομπολόϊ
τοῦ λυριστή, ποὺ σίβυλλα
ἢ Σκέψη κρυφοτρῶει.

Κι οί δίψες του γυρεύοντας
 τῆς ζωῆς τὸ χρυσάφι,
 πότε κούνιες γελούμενες
 κι ἄλλοτε μαῦροι τάφοι.

Καὶ μέσα του ὄλο μιᾶς διπλῆς
 ἀρρώστιας ἢ κατάρρα:
 Τῆς Ὁμορφιάς ὁ ἔρωτας,
 τ' Ἀληθινοῦ ἢ λαχτάρα!

1927.

4

Νὰ ξυπνήσω πῶς ἤθελα
 Ὑπεράνθρωπος ἄλλος!
 Μὰ θὰ μ' ἀφήση τ' ὄνειρο,
 ξεδιψαστῆς μεγάλος,

μαζὺ μὲ κάθε μου παληὸ
 κι ἀνώφελο κιτάπι,
 νὰ σκίσω μὲ τὰ χέρια μου
 τ' ὠραίου τὴν ἀγάπη;

Ἡ πρὸς τίς ἴδιες στρέφοντας
 πηγές, θὰ ξαναπίνω,
 στοῦ στίχου μου τὸ ξέχασμα
 τοῦ ἐρημίτη τὸ θρῆνο;

1923.

5

Μοιρολάτρισσα πρόσχαρη,
 δαντελλένια Εἰρωνεία,
 σ' ἀντικρύζω σὰν ὄραση.
 στῆς ζωῆς τὴν ἐρμία.

Τάχα καὶ σὺ σὲ πόλεμους
 πικροὺς δὲν ἐνίκηθης;
 Ὅχι! ἀλήθεια στὰ χέρια σου
 τὸ ποτήρι τῆς Λήθης.

Ποῦν' ἴσκιος ν' ἀποκοιμηθῶ,
 ποῦνε πέτρα νὰ κάτσω;
 Κι ὅμως σάρκαζε μέσα μου,
 κι ὅμως γέλα παληάτσο!

1923.

6

Ψυχή, τὸ νέο τὸ κλᾶμα σου,
σάν ταίριασμα θὰ τῶβρη,
σὲ λίγο κι ἡ γκριζόφωτη
βαρυθυμιὰ τοῦ Ὀχτώβρη.

Κι ὅταν ξάφνου ταραζόντας
τῆς αὐλῆς μου τὰ χόρτα,
ὁ βοριᾶς του σὰ μήνυμα
μοῦ χτυπήση τὴν πόρτα.

Θαρθῆ κι' ἡ Θλίψη, μάγισσα,
ἀπ' τὴ στάχτη σου Λήθη,
νὰ ξεπνήση τοῦ πόνου μου
τὸ παλῆθ παραμῦθι.

1930.

7

Καὶ μέσα στοὺς ἀμύριστους
τοὺς κήπους τῶν ὀνείρων,
ὦ νεκρὸ φτωχολούλουδο
κάποιων ἐρώτων στείρων.

Ἄτιλας διαφεντεύοντας
τῆς ὀρμῆς τὰ φουσαῖτα,
κυνηγητῆς σὲ πρόφτασε
στὴ φρενιασμένη στράτα.

Ἄγαπώντας, στὸ σάτυρο
χαρὰ καὶ τὸ κορμί σου.
Θυσία σωστὴ τῆς ἄμαθης
μὰ λυρικῆς ψυχῆς σου.

1922.

8

Σέρνει ὁ βοριᾶς στὴ στράτα μου
δίχως ζωὴ τὰ φύλλα,
διώχνει κ' ἐμὲ στίς ἐρημιές
τοῦ κόσμου ἢ φαρμακίλα.

Κι ὅ,τι βαθύ, ἀμολόητο
 χρόνια στὰ στήθια κρύβω,
 ρυθμίζω το σὰ μυστικό
 τῆς μοναξιάς μοτίβο.

Καί στή χαρὰ τῆς σιωπῆς
 (Κακία πού δέ θά κλέψῃς)
 θωρῶ σὰ γέλιο ἀνέλπιδο
 τὸ χάραμα τῆς Σκέψης!

1922.

B'.

I

Στενά δρομάκια μυστικά σέ νύχτες τοῦ χειμῶνα
 μέσ' τῆς ὥχρῆς ἀντιφεγγιῆς πού οἱ γλόμποι τοῦ γκαζιοῦ,
 ἄστρα θολά τρεμούλιαζαν μπρὸς σέ καμμιάν εἰκόνα
 κάποιας ταβέρνας, κανενὸς ἀμαρτωλοῦ σπιτιοῦ.

Στὴν πλήξη νὰ μαντεύω ἀργά, μαύρην ἀλήθεια τώρα,
 τ' ὄκνῳ λυκόφως γύρω μου τῶν ψεύτικων θεῶν,
 μιὰ τρέλλα μὲ κεντάει ξανὰ νὰ πάρω σας μιὰν ὥρα
 ὑπουργὸς Ἰσκίος στὶς ἐρμιές τῶν βροχερῶν βραδιῶν.

Καί κάπου μὲ τοὺς ἀναρχοὺς ἀλήτες κρύφιος μύστης
 στὸ φέγγος μιᾶς ἀδέκαστης λατρείας σκοτεινῆς,
 τὸ ψέμα κάθε μου παληᾶς νὰ περιπαίξω πίστης
 καὶ νέους θεοὺς νὰ ὄνειρευτῶ μέσ' τ' ἄθλια τῆς ζωῆς.

1923.

II

Καὶ θάρρη τὸ χινόπωρο, κι ἀκόμη μιὰ φορὰ
 στὶς κρύες βραδιές νεκρόχαρη θά ξεχυθῇ μαυρίλα,
 βαρώντας ἄγρια κύμβαλα τῆς μπόρας ἢ χαρὰ
 μέσ' τὰ θαμπὰ παράπονα καὶ τὰ δαρμένα φύλλα.

Κι ἀσκητευτὴς νοσταλγικὸς τὶς ὥρες τὶς σκληρῆς
 πρόσχαρα πάλι θά σας βρῶ προφητικὰ βιβλία,
 μπρὸς στὴς φωτιᾶς μου τὶς παληές, παιδρὲς ἀναλαμπές,
 κ' ἐνῶ ἀπ' τὸ τζάμι θά ὠχροσβυοῦν τὰ γνώριμα τοπεῖα.

Καί θᾶρθη τὸ χινόπωρο, κ' ἐνῶ ὅπως πρῶτ' ἀχνή
 ἀργὰ θὰ ζώνη με ἢ βαριά μουντόχρωμη σκιά του,
 ἐγὼ πάντα μίαν ἀνοιξη θὰ βλέπω μακρυνή
 ἢ ἀλήθεια τώρα τὸ στερνὸ χειμῶνα τοῦ θανάτου;

1922

III*

Θυμοῦμαι: πλήξη κι ἄνθρωποι ζοφοὶ στὴν μπουραρία
 κ' ἓνα λουλούδι ἢ ὄψη σου—ἀριστοκρατική.
 Στά μάτια σου ἢ Ρούσικη βαριά μελαγχολία
 κ' ἢ δίψα τῶν πολύτροπων καημῶν ἢ βορεινή.

Θυμοῦμαι· κ' ἐνῶ στέκουσαν ἢ ἐπέρνas σὰν ἀέρι,
 πάνω μου ξάφνου στήλωνες τὰ μάτια φλογερά
 κ' ἐντὸς μου σὰ νὰ πρόσμενες μὴ ἀργόφωτη—ποιὸς ξαίρει...
 θ' ἀντίκρυζες τῆς σκέψης μου τὴν τραγικὴ ὠμορφιά.

Καί τότε νὰ προφήτεψα στὸ θῶρι σου τὴ Μία
 καὶ μέσα μου σὰ νὰ 'σκουξε ἓνα βραχνὸ βιολί;
 Θυμοῦμαι: πλήξη κι ἄνθρωποι ζοφοὶ στὴν μπουραρία
 κ' ἓνα λουλούδι ἢ ὄψη σου—ἀριστοκρατική.

1922

IV

Τ' ἀέρι τ' ἀπογεύματος
 νοσταλγικ' ἀναδεύει
 τὰ στάχια, κοριτσίστικα μαλλιά,
 καὶ μένα πάλι τ' ἄρρωστο
 τ' ὄνειρο μὲ χαϊδεύει
 καθὼς ἀφρὸς πικρόχαρος
 βουβὴν ἀκρογιαλιά.

Καὶ νὰ ἢ ζωὴ ποῦ σκότωσα
 σπαρμένη ἀχνὴ στὶς στράτες·
 μάταια πᾶν οἱ πόθοι κι οἱ καημοὶ:
 Οἱ μέρες ποῦ περάσανε
 παντοτεινὰ φευγάτες,
 τ' ἀνώφελου κι ἢ δίψα μου ἢ στερνῆ.

(*) Μία ἔμιγκρέ, γυναίκα ἀξιωματικοῦ τοῦ Βράγγελ, ἐκτελοῦσε κάποτε χρέη γκαρσονιῶ σ' ἓνα κοσμικὸ κέντρο τῆς Ἀδριανούπολης. Οἱ παρὰπάνω στίχοι ἐκφράζουν μιὰ προσωπικὴ ἐντύπωση γι' αὐτήν.

Τι κι ἄν φτερώνῃ μέσα μου
 μιὰ δύναμη περίσσια
 νὰ ξαναβρῶ ἀδιαφέντευτο
 τὸ σκόρπιο θησαυρό,
 τώρα τ' ἄψυ μοιρόγραφο
 μπρὸς τὴ φριχτὴ μου λύσσα,
 ἴδιο, γρανίτη ἀνίλεου
 ἐμπόδιο σκοτεινό!

1925.

V

Τοῦ Τάσου Παρεβρίτη

Θολὰ ποτάμια φιλικά, στὶς ἄκλειστες πεδιάδες,
 ἀσάλευτα, μέσ' στοὺς βαθιούς τοὺς ἴσκιους τῶν δεντρῶν,
 ἢ σὲ φεγγαρογέννητες μυστηριακὲς χλωμάδες
 στά πλάγια μουρμουρίζοντας ἐρημικῶν τζαμιῶν.

Ἐνῶ νυχτιᾶς Βαλπούργιας οὐρλιάζουν τὰ παιγνίδια
 γύρω ἀπ' τὰ στερνολείψανα ἐνὸς ωραίου χαμοῦ,
 σὰς ξαναβλέπω ἀντίκρυα μου ὡσὰν γιγάντια φίδια
 νὰ χάνεστε γυρίζοντας στά γκρίζα τοῦ βραδιοῦ.

Κι ἀπὸ τὰ κάποια σας παληὰ κι ἀπόκοσμα γεφύρια
 μ' ἀρέσει τότε γέρνοντας δίχως ἐλπίδα μιὰ,
 σὰν μέσ' σὲ ἰλίγγου φρένιασμα κι ἄγριας χαρᾶς ντελίρια
 νὰ νείρομαι ἓνα θάνατο στά μαῦρα σας νερά.

Ἔβρος 1923.

VI

Ἰερὴ Μελέτη, γυρισμῶν ἡλιόλουστων καράβι,
 δέξου με ἀπὸ τὰ τρίστρατα τῆς ἄπλερης ζωῆς,
 κι ἀπ' τίς βοές της (οἱ ὠχροὶ μάταια τίς ζοῦνε σκλάβοι)
 πρὸς τ' ἀκρογιάλια φέρε με τῆς πλάστρας σου σιγῆς.

Κι ὡς ἄνοιξη, στὴ λησμονιὰ κάποιας βιβλιοθήκης
 γέλα μου ξανθομίλητη σὲ πάπυρους παληούς,
 τὸ σκιάσμα ξεδιαλύνοντας τῆς Δαντικῆς μου φρίκης
 με τῶν βαθιῶν σου ἀντίλογων τοὺς μαγικούς χορούς.

Καὶ με τί τρόπο δεῖξε μου, πού νὰ μὴν τὸν ξανάπες,
 περνώντας ἀπ' τὸ μέταλλο τὸ Μίσους τὸ ψυχρό,
 τὰ φίλτρα πού μοῦ χάρισαν ἓναν καιρὸ οἱ Ἀγάπες,
 θεὲ ν' ἀπιθῶσω ἀγνάντια μου χρυσάφι λαγαρό!

1925.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

‘Ο πόνος μου άντηχει σέ πλήθη ξένα
πού μέ τρεμάζουν κι’ όταν μέ παινούν.

Γκαίτε, Πρόλογος στό Φάουστ
(Μετάφραση Χατζοπούλου)

ΑΘΗΝΑ ΠΕΝΘΟΥΣΑ *

Γέρνεις τὸ μεγαλόπρεπο κεφάλι
 στὸ φτωχικὸ τὸ μνήμα ᾧ Ἀθηνᾶ,
 καὶ μοίρεσαι μὲ μάτια σκοτεινὰ
 ἑνὸς ἐφήβου τὰ χαμένα κάλλη.

Ἄφησες τοῦ Ὀλύμπου τὰ βουνά,
 τὰ βουερά παλάτια, τὴν ἀγκάλη
 τοῦ θεοῦ πατέρα καὶ τρελλή ἀπὸ ζάλη
 κατέβηκες σὲ μέρη ταπεινά.

Καὶ τριγυρνώντας στῶν νεκρῶν τὶς ροῦγες,
 μέσ' τῆ γαλήνῃ Ἀττικῶν βραδιῶν
 ποῦ ὁ θάνατος ἀπλώνει τὶς φτεροῦγες—
 τὴν ὑπαρξή σου λαχταρᾶς νὰ κρύψης,
 στὰ τραγικὰ μυστήρια τῶν καρδιῶν,
 στοὺς ἐμπνευσμένους ρεμβασμοὺς τῆς θλίψης.

1918.

ΑΓΑΠΕΣ

Στῆς μαύρης μοναξιᾶς μου κάποιες ὄρες
 μπροστά μου σὰς θωρῶ ζωντανεμένες,
 μιᾶς ἐποχῆς γαλάζιας μυροφόρες,
 παιδιάτικες ἀγάπες πεθαμένες.

Ἄπὸ συννεφιασμένες νεκροχῶρες
 φθάνετε, τραγουδώντας πικραμένες,
 ὕμνους γλυκοὺς σὲ μέρες ἀνθοφόρες,
 σονάτες σὲ χαρὲς λησμονημένες.

Μὲ τὰ φτερά σας ξαναζῶ σὲ τόπους
 γεμάτους μαρμαρένιαν εὐρυθμία—
 ρημάδια ἀπὸ τοὺς σκλάβους τοὺς ἀνθρώπους.

Εἰκόνες ξεφτισμένες νὰ φιλήσω,
 καὶ στὸ χαμό σου ὀλόλευκη θρησκεία
 καινούργια μοιρολόγια νὰ ρυθμίσω.

1918

* Ἀνάγλυφο τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκρόπολης.

ΦΑΝΤΙΝΑ

Στῆς ἡδονῆς τ' ἀπάνεμο λιμάνι
 ἀράζω πάλι ἀπόψε γλυκιά Φρύνη—
 νά σβύσω τῆς ψυχῆς μου τὸ ντουμάνι
 στῆς μελιχρῆς σου σάρκας τὴ γαλήνη.

Τότε ποῦ τὸ φιλι θά μὲ γλυκάνη,
 θά φέξῃ μιὰ νοσταλγικὴ σελήνη,
 στὸ ζοφερὸ τῆς σκέψης μου ρουμάνι
 καὶ θά ξυπνήσῃ κάποιο καναρίνι.

Μὰ ξάφνου ὅταν στοῦ πόθου τὸ μεθύσι
 τὸ σῶμα σου στά χέρια μου θ' ἀστράψῃ
 σάν πύργος λαμπερὸς ἀπὸ φιλντίσι,

στὴν πικραμένη λάμψη μιᾶς ἀχτίνας
 τοῦ κανδηλιοῦ, ἀνονείρευτο θά κλάψῃ
 τὸ πένθιμο ἔλεγειο τῆς Φαντίνας.

1920

ΟΙ ΚΑΜΠΟΙ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τῶν βραδυνῶν τῶν κάμπων πρασινάδα,
 μ' ἄστρα χλωμά θλιμμένες ἀνεμῶνες,
 καὶ κάπου κάπου ξαφνικὴ λαμπράδα
 ἡλιανθῶν θαμπόχρυσες κορώνες.

Τὸ σάλεμά σου τῆς καρδιάς γλυκάδα,
 ἀνοιξῆς μῦθος στοὺς πικροὺς χειμῶνες,
 σάμπως τρελλοῦ κισσοῦ περιπλοκάδα
 σὲ μαυρισμένες Δωρικὲς κολῶνες.

Ἐκεῖ ποῦ φρίσσει κάθε σου λουλούδι
 μὲ μιᾶς ζωῆς ἀπόκρυφης τὰ ρίγη,
 τῶν πόθων ξυπνᾶ τὸ θεῖο τραγούδι.

Κ' ἐνῶ ἡχᾶ τὸ θρυλικὸ δοξάρι,
 ὅμοια μὲ ρόδο τὴν ψυχὴ μου ἀνοίγει
 νά πιῇ τὸ φῶς σου ἀπὸ μακρο φεγγάρι.

1919

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἄκουστε· θά σας πῶ τὸ μαραμύθι
τῆς ἀνοιξης πού πέθανε καί πάει—
(στῆς λυπημένης παρασιτίας τὰ βύθη
νοσταλγικά· μιά φλόγα πῶς θρηναίει).

Θά ἱστορήσω τὸ χαμό τοῦ Μάη·
τὸ γκρέμισμα στὰ μαραμμένα στήθη
κάθε χαρᾶς, πού ρόδινη γελάει
σάν τῆ βασιλοπούλα π' ἀνεστήθη.

Ἄλί—στὰ μυστικά μου τοῦτα λόγια
παιδιά μου, ἀγγελοῦδια μου χαμένα,
ταιριάστε τὰ δικά σας μοιρολόγια.

Καί σάν ἀφρό πού ξεψυχάει στὴν ἄκρη
στὰ μάτια φέρετέ μου τὰ σβυσμένα
πού χάσαν ὅ,τι χαίρουνταν—ἓνα δάκρυ.

1917

ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΒΕΡΘΕΡΟ

Θολή βροχή στὸ τζάμι πικροστάζει
κι ἀχολογοῦν τὰ θάμπη τῆς βραδιάς...
Ἄργος ρυθμὸς στὸ θρηνο πού ταραΐζει,
τὰ βάθη μιᾶς περίλυπης καρδιάς.

Στὸ πένθος κάποιας ἄρρωστης ροδιάς
πού γέρνει στῆς αὐλῆς τ' ὠχρὸ μαράζι,
μεσ' τοὺς καθημοὺς χαμένης εὐωδιάς
τὸ εἰδύλλιο τ' ἀχνὸ βαριαστενάζει.

Ἄντάμα μὲ τὰ φύλλα οἱ λογισμοί,
ἀναμεσά σας μοιραῖοι χαλασμοί
σέρνονται ἀπὸ μιά μαύρη βεβαιότη:

Ἄ Βέρθερος στὸ τραγικὸ κλουβί
νεκρὸς γλυκός, πού πάνω του βουβὴ
μοιρολογώντας κρυφογέρνει Λόττη.

1918.

ΟΣΒΑΛΔΟΣ

Στὴ σκέψη μου ἀσάλευτο ἓνα βάρος
καὶ στὴν ψυχὴ μου ἀρρώστιες καὶ καημοί,
ὁ πόνος πάντ' ἀνίκητος κουρσάρος
τῆ δυνάμη σου καταλεῖ κορμί.

Σὲ κάθε τί πού χτίζω χαλασμοί.
Μοῦ λείπεις τόλμη ἐσύ καὶ κάποιο θάρρος
κάθε στιγμή πού σπαρταράω μ' ὄρμη
νά λυτρωθῶ ἀπ' τὰ κύματα σά γλάρος.

Πυκνὸ στὰ μάτια ἢ καταχνιὰ μαγνάδι
πού φάχνω κάθε τόσο νά σὰς βρῶ
γύρω μου τὸ σκοτάδι, τὸ σκοτάδι.

Αἰχμάλωτος στῆς νύχτας τὸ βασίλειο
ὡς πότε μυστικά θά καρτερῶ,
ὡς πότε θά ποθῶ νά δῶ τὸν Ἥλιο;

1917

ΑΣΚΗΤΗΣ

Στὸ λυπημένο σύθαμπο τῆς σκῆτης,
γέρνω βουβὸς στὴ μαύρη προσμονή.
Κρυφοσταλάζει, γνώριμη φωνή,
στὰ βάθη ρυθμικὸς ὁ σταλαχτίτης.

Στῆς ἀγωνίας τὸ δεῖλι νά φανῆ
ἀκόμα ὁ χρυσὸς ἀποσπερίτης;
Καὶ τοῦ βιβλίου—ἀλάθητος προφήτης—
λάμπει κάποια σελίδα σκοτεινὴ.

Στὸν πόθο τὸ γλυκὸ μαρμαρωμένος,
τὸ χάρμα τῆς μακρυνῆς αὐγῆς
ὁ στοχασμὸς θωρεῖ φωτολουσμένος.

Μὰ ξαφνικά στὰ μάτια τὰ θολά,
σὲ μιὰ γωνιὰ παράμερη τῆς γῆς,
ἢ νεκροκεφαλὴ χαμογελαῖ.

1919.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ ΤΕΛΟΣ

"Αρρωστη σέ ξαπλώσανε τὰ πάθη στὸ κρεββάτι
καὶ μέσα στὸ λυκόφωτο τῆς κάμερης θωρῶ,
νά σοῦ δακρύζη φλογερά τὸ θολωμένο μάτι
καὶ νά κυλᾷ τὸ δάκρυ σου βουβὸ καὶ θλιβερό.

Δροσίζω σου παρήγορα τ' ἀχείλι τὸ ξερὸ
πού πένθιμα παραμιλεῖ καὶ ψιθυρίζει κάτι·
(Δὲν ἔχω ἄγὼ τὸ ἀθάνατο τῆς λησμονιᾶς νερό,
νά σέ ποτίσω νά ξεχνᾷς τὴν πρωτινὴν ἀπάτη.)

Ξάφνου σπασμὸς τῶν σωθικῶν ὀλόκορμη σὲ σφάζει,
τὸ αἷμα τὸ στερνὸ μὲ μιᾶς στὸ στόμα σου ξεβράζει·
τὰ μάτια σου καρφώνονται καὶ γίνονται γυαλί.

Ἐξαγνισμένη σου ἡ ψυχὴ ἐπέταξεν, ἀλί—
καὶ στὸ κεφάλι τοῦ κορμιοῦ τ' ἀκίνητου καὶ κρύου,
τὸ στέμμα πλέκει γύρω τὸ φῶς, τοῦ Μαρτυρίου.

1919.

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΣΤΟ ΟΡΟΣ ΤΩΝ ΕΛΑΙΩΝ

Τὸ τελευταῖο μαρτύριο στὸ δρόμο τῆς Ἰδέας
πρόσμενες καὶ κρυφόμενες σὰ λυπημένους κρίνος,
καὶ στὴ σιγὴ τῆς ἀργυρῆς βραδιᾶς τῆς Ἰουδαίας
μελωδικὰ τρεμόσβυνε ὁ μυστικός σου θρήνος.

Βουβὸ τὸ δάσο τῶν ἐληῶν κι ἀλύπητος Ἐκεῖνος
μὲ τὸ θλιμμένο κύπελλο κάποιας θυσίας μοιραίας,
πού στὸ βωμὸ τῆς ψήλωνες ἀπὸ χλωμὸς ραββῖνος
στὸ πυρωμένο ἀνέμισμα μιᾶς ἄγνωστης σημαίας.

Στὰ θάματα τῆς ἀνοιξῆς φωτόλουστης στὸ λόφο
σὲ συνεπαίρνανε οἱ καημοὶ ἀνθρώπινης ψυχῆς,
μὰ ὁ λογισμὸς στὸ σάλεμα τῆς μαύρης ταραχῆς,

ἐλεητικά ψιθύρισε σὰ φύσημα ζεφύρου,
στοῦ Γολγοθᾶ κοιτάζοντας τὸ ματωμένο ζόφο,
μιὰ μακρυνὴ ἀποθέωση τοῦ γαλανοῦ σου ὄνειρου.

1918.

ΜΑΡΙΑ Η ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

Στῆς Ἐνομίας τὸ βαθὺ σκοτάδι ξεχασμένη
 με τοὺς σκληροὺς ὀργιαστὲς καὶ τοὺς τρελλοὺς σατύρους,
 εἶδα με τρόμο τὸ χλωμὸ τὸ φῶς νὰ τρεμοβγαίνει
 ἀπὸ τῆς Σκέψης ξαφνικὰ τοὺς μυστικούς πατύρους.

Καὶ διάβασα σὲ μακρυνῶν ἀστερισμῶν σαπφείρους
 μιὰ τρομερὴ ἀποκάλυψη καὶ μετανοημένη,
 στὴ λησμονιά πικρόθαψα τοὺς στοχασμοὺς τοὺς στείρους
 καὶ τοὺς καημοὺς τῆς σάρκας μου σὲ νέκρα παγωμένη.

Καὶ σπάζοντας τ' ὀπάλλιο τῶν ἡδονῶν ποτήρι
 ἄφησα τὰ συμπόσια με τοὺς ἀπαρνητάδες,
 γιὰ μιὰς σπηλιάς ἀπόκοσμης τὸ κρῦο ἔρημητῆρι.

Στὰ ἱερὰ ποῦ γράμματα σκυμμένη σὲ προσμένω
 Ραββὶ ξαναμελλοῦμενε σὲ μιὰς ἀύγῃς λαμπράδες,
 τινάζοντας στὰ χέρια σου φραγγέλιο ματωμένο.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΩΣ

Χρόνια και χρόνια Εἶδωλα με ντόμινα χρυσᾶ,
 ἀγαπημένα ὄνειρα με προσωπίδες πλάνες
 σὲ μιᾶς θρησκείας ψεύτικης τὴ βέβηλη ἐκκλησιά
 μερονυχτὶς χτυπούσατε πασχαλινὲς καμπάνες.

Κ' ἰδανικὰ ἀποζήτησα στὴ μαύρη μπαμπεσᾶ
 καὶ νόμισα τοὺς σαρκασμοὺς ὡς θριάμβου παιᾶνες,
 μὰ ἐκεῖ ποῦ ἢ πόρα ἢ φριχτὴ ἄρχιζε νὰ φυσᾷ
 οἱ πεῖρες ἦρθαν στοργικὲς καὶ ψυχοσώστρες μάννες.

Κ' εἶδα τὸ φῶς· καὶ διώχνοντας τὰ τόσα παραμύθια
 ποὺ κρύβανε στὰ βάθη τους μιὰ φτονερὴν ἀσκήμια,
 ἀδάκρυτος σὰς σκόρπισα σὲ σκοτεινὰ συντρίμμια.

Καὶ καθαλλώνοντας τὸ φαρί με τ' ἀτσαλένια στήθια
 (ἀλύγιστο τώρα κρατῶ ἐπάνω του τὸ γόνα)
 ὀρμῶ ξανά πρὸς τῆς ζωῆς τὸ λυσσασμένο ἀγῶνα.

1919

ΤΟ ΣΤΕΡΝΟ ΜΟΤΙΒΟ (ΤΡΙΛΟΓΙΑ)

1.

Νεκρό τό σῶμα,
βαριά κι ἡ σκέψη,
π' ἀρνιέται ἀκόμα
νά μοῦ δουλέψη.

Ποιὸς θὰ γητέψη
κ' ἐμέ ἀπ' τὸ χῶμα;
Καί θὰ μέ στρέψη
πρὸς κάποιο δῶμα;

Μόνο μαζύ σου
ἢ τρικυμία
πού λέει: Κουνήσου!

Στοῦ νοῦ τὰ κέντρα,
σκληρὴ βουκέντρα,
πυρὴ Λαγνεῖα.

2.

Χλωμές ἀχτίνες
στὸ γκρίζο ἐπάνω,
μαβιές κουρτίνες,
κλεισμένο πιάνο.

Φεγγάρι πλάνο:
καμῶν σειρήνες,
Φωνὴ σοπράνο:
ρυθμῶν γαλῆνες.

Σιμά σας, γύρω,
λειψάνου μῦρο,
ἀχνό με λούζει.

Μέσα σας κάποιο
βρώμικο, σάπιο,
βογγάει καὶ σκούζει.

3.

Τώρα στήν κρύα,
σταχτιά ψυχή μου,
ἡ νοσταλγία
βραδιῶν ἐρήμου.

Σκλάβοι σου Ἄνιά,
κερά δική μου,
ἡ Ἄρμονία,
οἱ στοχασμοί μου.

Καπνὸς τὰ πάθη
κι' οἱ δίψες. Ποῦμαι;
Σὲ κάποια βάθη

παραπατάω.
Κι οὔτε λυποῦμαι,
κι οὔτε ἀγαπάω.

1920.

Ἐκτός τῆς πρωτότυπης βινιέττας τοῦ τραγουδιοῦ «Σάρκα» καὶ οἱ μικρογραφίες ὠρισμένων ἐνετικῶν καὶ ἀραβικῶν μνημείων τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης, ἐμπνεύσεις τῶν ὁποίων ὑπάρχουν στὰ τραγούδια «Φοίνικας» καὶ «Λέων τοῦ Ἁγίου Μάρκου», ὀφείλονται στὸ ζωγράφο κ. Νίκο Σαντοριναῖο. Οἱ ἄλλες δύο, εἶνε, ἡ πρώτη, (σελίδα 41) σχεδίασμα ἀπὸ Κρητικὸ τοπίο καὶ ἡ δεύτερη (σελίδα 59) ἀντίγραφο τῆς «Ἀθηναῖς Πενθούσης», θέμα τοῦ πρώτου σοννέτου τοῦ «Χοροῦ τῆς Ζωῆς».

